

Udskriftsdato: 30. december 2025

2021/1 BTB 63 (Gældende)

Betænkning over Forslag til folketingsbeslutning om en ny forsøgsordning for udvidede frikommuneforsøg på en række velfærdsområder

Ministerium: Folketinget

Betænkning

over

Forslag til folketingsbeslutning om en ny forsøgsordning for udvidede frikommuneforsøg på en række velfærdsområder

[af Anni Matthiesen (V) m.fl.]

1. Indstillinger

Et *flertal* i udvalget (S, RV, SF og EL) indstiller beslutningsforslaget til *forkastelse* ved 2. (sidste) behandling.

Et *mindretal* i udvalget (V, DF, KF, NB, LA og FG) indstiller beslutningsforslaget til *vedtagelse uændret*.

Alternativet, Kristendemokraterne, Inuit Ataqatigiit, Siumut, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin havde ved betænkningsafgivelsen ikke medlemmer i udvalget og dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske bemærkninger i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

2. Politiske bemærkninger

Socialdemokratiet

Socialdemokratiets medlemmer af udvalget anerkender, at der er behov for at sikre mere frihed til kommuner, ledere og medarbejdere på velfærdsområderne. Regeringen og Folketingets partier er pt. ved at drøfte regeringens forslag om at udbrede velfærdsaftalerne på dagtilbuds-, folkeskole- og ældreområdet. Med forslaget inviteres alle landets kommuner til at indgå velfærdsaftaler, hvor medarbejdere, ledere og borgere sættes fri fra gældende statslige og kommunale regler på enten dagtilbuds-, folkeskole- eller ældreområdet med henblik på at skabe større lokalt handlerum og udvikle velfærden.

S mener endvidere, at lokale løsninger tæt på borgerne vil højne kvaliteten af velfærden, og at erfaringerne og resultaterne fra velfærdsaftaler skal tjene som inspiration til at tegne fremtidens offentlige sektor og styrke velfærden på henholdsvis dagtilbuds-, folkeskole- og ældreområdet på tværs af hele landet. Der er med velfærdsaftalerne tale om en omfattende frisættelse, hvorfor det er afgørende, at kommunerne får ro til at arbejde målrettet hermed. På den baggrund kan S ikke imødekomme beslutningsforslaget om at igangsætte nye frikommuneforsøg.

Venstre

Venstres medlemmer af udvalget noterer sig, at der er behov for at fremme afbureaukratiseringen blandt landets kommuner, da kommuner landet over oplever, at statslige regler og bureaukrati ofte står i vejen for kvalitet i velfærden.

V mener, at et udvidet frikommuneforsøg vil betyde, at kommuner får friere rammer, og henviser samtidig til de allerede gennemførte og vellykkede frikommuneforsøg.

V mener, at frikommuneforsøg kan lede til nye måder at løse opgaver på. V mener, at der er et behov for lokalt at kunne finde alternativer, der kan hæve velfærdsniveauet, særlig set i lyset af den allerede pressede kommunale økonomi.

V noterer sig, at der også fra kommunal side har været ønske om at etablere et udvidet frikommuneforsøg.

Radikale Venstre og Socialistisk Folkeparti

Radikale Venstres og Socialistisk Folkepartis medlemmer af udvalget beklager, at Indenrigs- og Boligministeriet ikke ønsker en dialog om frikommuneforsøg, og svarer, at social- og ældreminister Astrid Krag (S) er ansvarlig for regeringens udgave af frikommuneforsøg, der er bedre kendt som velfærdsaftalerne. Velfærdsaftaler giver mulighed for at sætte kommunerne fri på enten børne- eller ældreområdet. RV og SF lægger vægt på, at kommunerne i kommende velfærdsaftaler får mulighed for at blive sat fri på både ældre-, dagtilbuds- og folkeskoleområdet, hvis kommunerne ønsker det. Derudover vil RV og SF gerne give kommunerne mulighed for velfærdsaftaler/frikommuneaftaler på flere områder, herunder f.eks. på beskæftigelsesområdet.

Enhedslisten

Enhedslistens medlemmer af udvalget synes, at det er et meget omfattende forslag. EL lægger stor vægt på at udvise tillid til medarbejdernes faglighed og dømmekraft og på en lokal forankring. Men EL er ikke tryk ved, at de hegnspæle, der skal være i forhold til borgernes retssikkerhed og det samfundsmæssige hensyn, at samfundsopgaver ikke skal privatiseres, vil kunne holde. Derfor stemmer EL ikke for.

3. Udvalgsarbejdet

Beslutningsforslaget blev fremsat den 11. januar 2022 og var til 1. behandling den 22. marts 2022. Beslutningsforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Indenrigs- og Boligudvalget.

Oversigt over beslutningsforslagets sagsforløb og dokumenter

Beslutningsforslaget og dokumenterne i forbindelse med udvalgsbehandlingen kan læses under beslutningsforslaget på Folketingets hjemmeside www.ft.dk.

Møder

Udvalget har behandlet beslutningsforslaget i 2 møder.

Bilag

Under udvalgsarbejdet er der omdelt 3 bilag på beslutningsforslaget.

Spørgsmål

Udvalget har under udvalgsarbejdet stillet 2 spørgsmål til social- og ældreministeren til skriftlig besvarelse, som ministeren har besvaret.

*Anders Kronborg (S) Ida Auken (S) Rasmus Stoklund (S) Jan Johansen (S) Birgitte Vind (S)
Kasper Sand Kjær (S) Orla Hav (S) Thomas Jensen (S) Halime Oguz (SF) Jan Bjergskov Larsen (SF)
Kathrine Olldag (RV) Christina Thorholm (RV) Susan Kronborg (RV) Søren Egge Rasmussen (EL) fmd.
Jette Gottlieb (EL) Sikandar Siddique (FG) Preben Bang Henriksen (V) Hans Andersen (V)
Heidi Bank (V) nfmd. Anne Rasmussen (V) Christoffer Aagaard Melson (V) Anni Matthiesen (V)
Alex Ahrendtsen (DF) Dennis Flydtkjær (DF) Jens Henrik Thulesen Dahl (DF) Birgitte Bergman (KF)
Gitte Willumsen (KF) Lars Boje Mathiesen (NB) Ole Birk Olesen (LA)*

Alternativet, Kristendemokraterne, Inuit Ataqatigiit, Siumut, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Socialdemokratiet (S)	49	Frie Grønne, Danmarks Nye Venstre-	3
Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	39	fløjsparti (FG)	
Socialistisk Folkeparti (SF)	15	Alternativet (ALT)	1
Radikale Venstre (RV)	14	Kristendemokraterne (KD)	1
Enhedslisten (EL)	13	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	13	Siumut (SIU)	1
Dansk Folkeparti (DF)	10	Sambandsflokkurin (SP)	1
Nye Borgerlige (NB)	4	Javnaðarflokkurin (JF)	1
Liberal Alliance (LA)	3	Uden for folketingsgrupperne (UFG)	10
